

Omgaan met ongewenst gedrag

Ongewenst gedrag

Probleemgedrag betekent niet dat een kind een probleem is. We keuren het gedrag af, niet het kind zelf. Kinderen vertonen vaak ongewenst gedrag omdat ze niet anders kunnen of het nooit anders geleerd hebben. Het is belangrijk om zonder oordeel ervaringen uit te wisselen met andere stafleden en samen een aanpak te bepalen en te evalueren.

Wat is probleemgedrag?

Probleemgedrag is gedrag dat door de omgeving of door het kind zelf als lastig wordt ervaren. De interpretatie van gedrag is subjectief: wat de een storend vindt, vindt de ander misschien meevallen.

Er zijn twee soorten probleemgedrag:

- **Externaliserend gedrag:** druk, opstandig, agressief, zoals schreeuwen, vechten of spullen kapot maken.
- **Internaliserend gedrag:** teruggetrokken, stil, onzeker, zoals weinig praten, alleen spelen of dromerig zijn.

Oorzaken van probleemgedrag

Probleemgedrag kan verschillende oorzaken hebben:

1. **Situatie of activiteit:** drukke groepen, moeilijke of juist saaie activiteiten kunnen gedrag uitlokken.
2. **De groep of leiding:** bepaalde groepsdynamieken of leiding die verschillende regels hanteren, kunnen bijdragen aan probleemgedrag.

3. **Het kind zelf:** persoonlijke factoren zoals stoornissen, hoog- of laagbegaafdheid, thuissituatie of leeftijdsfase spelen ook een rol.

Analyseren van gedrag – het SGG-model

Om gedrag beter te begrijpen, gebruik je het SGG-model: Situatie – Gedrag – Gevolg.

- Wat gebeurt er vóór het gedrag?
- Wat doet het kind precies?
- Hoe reageert de omgeving?
Door dit te observeren zonder oordeel en samen te bespreken, kun je gedrag beter duiden.
Daarna stel je een begeleidingsvraag op (bijvoorbeeld “Help mij rust te vinden”) en bedenk je passende antwoorden. De gekozen aanpak wordt uitgevoerd en later geëvalueerd.

Reageren op probleemgedrag

Een voorspelbare, duidelijke en consequente aanpak is belangrijk:

- Zorg voor structuur, ritme en duidelijke grenzen.
- Spreek het kind aan op het gedrag, niet op wie het is.
- Benoem wat je van het kind verwacht en geef schakeltijd.
- Geef complimenten en erken positieve ontwikkelingen.

Gouden regels en preventieve vaardigheden

- Wees voorspelbaar en consequent.
- Geef complimenten en positieve aandacht.
- Corrigeer als het moet, negeer als het kan.
- Bied duidelijkheid, afwisseling en keuzes.

- Laat kinderen fouten maken en opnieuw proberen.
- Help kinderen aansluiting te vinden bij de groep.
- Sluit conflicten bewust af en benoem verbeteringen.

Conclusie

Omgaan met probleemgedrag vraagt om geduld, inzicht en samenwerking. Door objectief te observeren, open te communiceren en kinderen positief te benaderen, kunnen zij zich beter ontwikkelen en voelen zij zich veilig en geaccepteerd binnen de groep.

Is ongewenst gedrag een onderwerp wat veel speelt binnen jouw afdeling? Of willen jullie graag preventief aan de slag met dit onderwerp? Wij helpen jullie graag. Kijk bij het cursus- en workshop aanbod op onze website voor een verdieping op dit onderwerp of neem contact met ons op!